

Baby Lasagna, foto: Lucija Očko / muzika.hr

Može li se živjeti od muzike u Hrvatskoj?

Dubravko Jagatić - 17. ruj 24.

Neki u Hrvatskoj žive i te kako dobro od muzike kojom se bave. Neki drugi se pak bave muzikom živjeti od nje. Maknimo brojne ljude čiji posao nije direktno vezan uz stvaranje pjesama (organi menadžeri, producenti, redatelji spotova, iznajmljivači opreme itd.) i zadržimo se na ljudima muzikom na način da je stvaraju, sviraju i izvode.

Dakle, skladatelji, muzičari, pjevači, izvođači. Svi ostali su na neki način pružatelji usluga. Ljudi od muzike su umjetnici. Neki su manje talentirani neki više. Neki posjeduju zavidne vještine, ne samo da ih posjeduju ali su zapravo netaleantirani. Postoje skladatelji koji stvaraju muziku jer znaju je prodati. Znaju kako podilaziti masama i znaju kako da se nametnu svojim pjesmama. Za to postoje mehanizmi u Hrvatskoj. Od rijetkih momenata kada ti isti skladatelji imaju realno kvalitetne pjesme na neki način same naći put do publike, do češćih momenata u kojima ti isti skladatelji znaju kako i kako pogurati pjesme koje htjeli ne htjeli slušamo svakodnevno u programima brojnih radio stanica.

Nije lako biti dobar skladatelj. Čak i kada neki skladatelj napravi pjesmu neograničene kvalitete, potencijalni evergrin, ne znači da je u stanju i tijekom ostatka karijere skladati i stvarati bezvremenski neupitne kvalitete. Nije bez razloga drugi album na glasu kao album koji potvrđuje kvalitetu i vrijednost izvođača, skladatelja. Prvi album može sadržavati pjesme koje će postaviti autora tih pjesama na ljestvicu i to često zna biti kratkotrajni uspjeh jer treba se znati održati na površini. Zato je drugo potvrda nečijeg talenta, vještine i kvalitete. U Hrvatskoj postoji mali broj skladatelja koji jako mnogo stvaraju pjesama. Pritom je zanimljivo da se neki od njih ne bave isključivo skladanjem i sviranjem već i nekim drugim poslom dok im je muzika hobi i strast koja usput donosi i novac. Jako je mali broj ljudi koji se isključivo od svoje muzike. I nije im lako.

Parni Valjak @ Zagreb Music Fest, foto: Lucija Očko / muzika.hr

Možete biti Husein Hasaneffendić Hus i baviti se muzikom cijeli svoj život. Nema sumnje da i hitova Parnog valjka ima godišnji prihod od tantijema da se sigurno može ubrojiti među finar skladatelje. Povrh toga, može vam se kao njemu dogoditi da predsjednički kandidat u Poljsk pjesmu („Zastave“) za himnu svoje predsjedničke kampanje pa vam se pjesma u zemlji od 3 vrti svaki dan tijekom predizborne kampanje, te se na račun tantijema na vašem računu pojče impresivna cifra. Možete biti **Fran Vasilčić** i imati prekrasan glas ali i talent za skladanje i pisa Vasilčić ima jednako važno i potrebno znanje korištenja društvenih mreža za promociju svojih po objavljivanju svojih prvih pjesama sebe predstavio svijetu. I to toliko uspješno da je kroz p više desetaka milijuna streamova svojih pjesama, da ga na TikToku prate milijuni obožavate pjesme slušaju širom svijeta. S obzirom na sve spomenute vještine i talent za vjerovati je da monetizirao svoj „hobi“.

Možete biti poput iznimno talentiranih djevojaka – Sare Ester Gredelj iz Hrvatske i Nine Korc Slovenije, koje zajedno imaju bend freekind.. Nakon samo jednog EP-a i albuma, Sara i Nina nagradu Music Moves Europe Awards koju dodjeljuje Europska unija za raznolikost i kreativ i u središte pozornosti stavlja mlade glazbenike u usponu koji postavljaju trendove i predstava sadašnjosti i budućnosti. Zahvaljujući neospornoj kvaliteti, vještini i talentu, freekind. je već p showcase festivalima diljem Europe kao što su MENT Ljubljana i Waves Vienna ili SHIP u Š Reeperbahn Festivalu u Hamburgu, legendarnom Eurosonic Noorderslag Festivalu u Nizozem festivalu Europavox, tko su, što su i kakvu muziku stvaraju. Tako su nakon jednog od tih nas dobile ponudu da skladaju pjesme za Kim Tae-hyunga, poznatijeg kao V-a, člana K-pop grup postala najuspješniji popkulturni izvozni proizvod Južne Koreje i čija vrijednost je procijenjen dolara. Ukratko, njegov EP „Layover“ odmah po objavi našao se na drugom mjestu prestižnog Billboard 200, a od šest pjesama na tom EP-ju pet su potpisale upravo njih dvije. Pritom je t rangirano izdanje nekog K-pop izvođača u povijesti Billbarda dok se istovremeno na ljestvici digitalnoj prodaji našlo svih pet njihovih pjesama. Visinu honorara kojega su dobile za taj po: spomenuti.

Možete biti Tonči Huljić i znati kako napisati neki hit koji će vam te godine donijeti zaradu od pet nula u konačnoj cifri koja mu je sjela na račun.

Možete imati bend kao što imaju momci iz Dubioze kolektiva pa sve svoje pjesme pokloniti i downloada besplatno svima na svijetu i veći dio godine provesti na putu promovirajući te iste koncertima gdje god i kad god se ukaže prilika jer ljudi već znaju vaše pjesme i pjevaju ih na Nije da nemaju nikakav prihod od tantijema ali je jasno da od svoje muzike zarađuju nastupe svijeta barem 100 dana u godini.

z+++, foto: Lucija Očko / muzika.hr

Možete biti Zvonimir Husnjak i nadjenuti si umjetničko ime z+++ pa dokazati da ste talentirani znate pjevati ali i te kako znate napisati dobru pjesmu, producirati je i stvoriti hitove koji će vam pristojan novac od kojeg možete živjeti bolje od većine stanovnika Hrvatske.

Možete biti Marko Purišić pa si nadjenuti umjetničko ime koje će svi ponavljati kao papagaji i stvoriti neki svoj vlastiti muzički stil i predstaviti se na nekom festivalu ili natjecanju. Možda vam dogodi da vas pozovu, da vam daju šansu da se predstavite na nacionalnoj televiziji, a možete pred stotinama milijuna gledatelja pa započnete svoju muzičku karijeru na najbolji mogući način.

Baby Lasagna, foto: Lucija Očko / muzika.hr

Međutim, možete biti netko od stotine muzičara koji stvaraju muziku, ali ste shvatili da je jaka muzike pa vam je muzika skrivena ili neskrivena strast kojoj se možete posvetiti kada završi vam donosi novce od kojih živite. Nema nikakve sumnje da je bavljenje muzikom veliki luksuz, bilo kada i bilo gdje baviti muzikom. Zapravo mogu svi, ali sigurno ne svi s uspjehom. Često nisu svjesni. Brojni su tinejdžeri uspjeli ostvariti svoje snove o vlastitom bendu, nastupima, p... honorarima... ali uz veliku podršku svojih roditelja koji su financirali njihove snove. Gotovo n... „uspješni“ muzičari žive i danas. Ne oni koji zarađuju pristojne novce od tantijema i nastupa, zaraditi novce od tantijema i nastupa ali im to ne polazi za rukom pa se oslanjaju na svoje ž... partnere koji donose novac u njihovu zajednicu.

Broj novih pjesama koje se u Hrvatskoj pojave kroz godinu veći je od broja dana u godini a ti pjevača i muzičara koji žele osjetiti slavu, zarađivati od nastupa i svojih pjesama broji se u tisućama. U muzičkoj sceni u Hrvatskoj nije lako i samo neki to i ostvare. No što znači uspjeti? Znači li to napisati pjesmu? Znači li to napisati pjesme koje postaju evergrini? Znači li to napisati pjesme koje će svi pjevušiti, svi će pričati o vama a radio stanice ih emitirati svaki dan? Znači li to napisati pjesme koje će svi pjevušiti, svi će pričati o vama a radio stanice ih emitirati svakodnevno? Ako ne, ali niti u nekoj drugoj zemlji, nije dovoljno biti talentiran i znati stvoriti dobru pjesmu ako je ne možete promovirati i unovčiti.

Maknemo li novac iz ove priče o uspjehu, Hrvatska doista obiluje talentiranim muzičarima koji stvaraju muziku. I koliko god oni žele živjeti od svojih pjesama i svoje muzike, toliko su svjesni da je to težak posao. Svejedno stvaraju pjesme jer vjeruju u sebe i svoju muziku, radeći nešto što vole i za što su spremni dati sve. Ili barem to misle. Nažalost, najčešće ti isti talentirani muzičari, koji stvaraju pjesme nevezane za trendove, žanrove ili ukuse glazbenih urednika i promotora, stvaraju umjetnost kojoj je teško dati cijenu. Koliko oni sami ali i brojni kritičari mislili da je to realno kvalitetno i iznad prosjeka. Na posljednjem koncertu Seine „Naizust“, koji je 2022. godine proglašen jednim od najboljih albuma objavljenih u Hrvatskoj, nalazi se pjesma Ivana Ščapeca „Zakaj“ u kojoj je uspio u svega par stihova opisati status mladih umjetnika. „Zakaj ako nemam para se osjećam k'o da manje vrijedim? Zakaj nikad nemam para? Zakaj malo vrijedi?“.

Može li se živjeti od muzike u Hrvatskoj? Može li se živjeti od umjetnosti u Hrvatskoj? Teško!

Ovaj tekst objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za novinarske izvrsnosti.

Dubravko Jagatić